

MEZŐ ANDRÁS

TEMPLOMNEVEINK A KÖZÉPKORBAN

Az alábbi részletet mutatóványnak szánom „A középkori Magyarország templomnevei” ideiglenes című készülő munkámból. A tervezett mű célszerű elrendezésben tartalmazni fogja a magyar kereszténység kezdetétől a XVI. század elejéig ívelő időszakból való egyházaink, monostortemplomaink és külön álló kápolnáink valamennyi adatolható titulusát. Az adatközlésben szigorúan a források, elsősorban az oklevelek, pápai tizedjegyzékek és kérvénykönyvek, ritkábban az elbeszélő emlékek információira kívánok támaszkodni, s a templomcímre vonatkozó közlésen kívül csak az egyházi intézmény alapítását (keletkezését), sorsának módosulását, lokalizálását érintő megjegyzések előadására szorítkozom. Ha valamely objektumról kevés vagy csupán néhány (öt-hatnál kevesebb) információ áll rendelkezésemre, akkor azokat mind beépítem a települések, majd pedig a titulusok szerint tagolt szócikkeimbe, a sok adattal bíró létesítmények esetében azonban a korszak határain belülről válogatok az említések közül, hogy dokumentálni tudjam forrásaim templomcím-használatának középkori változatosságát, illetőleg az intézmények helyszínének megjelenítésében mutatkozó ingadozásokat. Ha a források beszélnek róluk, akkor lehetőleg adatolom templomaink oltárainak, oldalkápolnáinak, altemplomainak, sekrestyéinek stb. ti-

tulusait is. Azért a „lehetőleg” megszorítás, mert ezekre vonatkozólag a több évtizede folyó anyaggyűjtésem eleinte nem volt következetes.

A középkori templomnevek tárának elkészítése – indíttatását tekintve – melléktermék. Az eredeti célom tudniillik csupán az volt, hogy összeállítsam a templomcíméből származó középkori helységneveink mennél teljesebbnek tekinthető adattárát az egykori magyar kultúrkörből, s névtani elemzésben részesítsem őket. Ezt teljesítettem „A templomcím a magyar helységnevekben (11–15. század)” (Budapest, 1996) című, a METEM-könyvek 15. számaként megjelent könyvemben. Ahhoz azonban, hogy az egyes titulusok helységnévben való jelentkezésének mennyiségét indokolni tudjuk, arra is szükségünk volt, hogy rálássunk az illető szent vagy hittitok templomnévi előfordulásainak és az ezekben megmutatkozó kultusznak a középkori mértékére is. A helységnévi adatokon kívül összegyűjtöttem tehát a más motivációjú névvel rendelkező településeink templomneveit is. Meggyőződésem, hogy a helységnevek és a templomcímek együttes nyilvántartása a középkori magyar művelődéstörténetben és egyháztörténetben eddig kellően nem hasznosított sajátosságokra és mondanivalókra irányítja a figyelmet, s az ezer éves magyar kereszténység ebben megmutatkozó sajátosága hozzájárul az európai művelődésben betöltött tényleges helyünk és szerepünk megismeréséhez.

Ünnepeltünknek, Fekete Péternek a keresztnéve az egyháztörténetben nyilvántartott több mint 120 Péternek, közöttük elsősorban Szent Péter apostolnak a tisztelete továbbéléséről tanúskodik. A 84 *Szentpéter*-féle helységnevünk megismerése (l. idézett munkámban: 185–9) után következzenek hát azok az adatok, amelyek e kultusz előzményeire a helységnévvé nem vált Szent Péter-titulusok révén mutatnak rá.

* * *

- Alatka**, p. Boconád h., Heves vm.: 1327: Pet. sac. de *Olatk* (Gy. 3: 66); 1332–5: P. sacerdos ecclesie Sancti Petri, Petrus de *Alach*, *Alatk*, *Alochk*, *Alatkh*, *Alak* (Vat. 1/1: 246, 324, 335, 338, 343, 359).
- Alsóújlak**, Vas vm.: 1342: [eccl.] sancti Petri de *Wylack* (VSz. 22: 270).
- Anarcs**, Szabolcs vm.: 1332–5: Stephanus sacerdos Sancti P[etri], Stephanus sacerdos de *Anarch*, *Honors*, *Onarch* (Vat. 1/1: 247, 329, 331, 349); 1375: Szent Péter-kőtemplom (SzSzMM. 1: 255). – Vö. Németh: Szab. 21–2.
- Azar** (= Kisazar/Malé Ozorovce és Nagyazar/Vel'ké Ozorovce), Zemplén vm.: 1333–5: Johannes [sac.] de *Azar*, *Ozar*, *Azozr*, *Ozor* (Vat. 1/1: 320, 332, 346, 362); 1437: eccl-m Beatorum Petri et Pauli Apostolorum *Kis* és *Nagy Azar* (Lesz, AA. 1437. No. 11).
- Bakóc**, p. Balmazújváros h., Szabolcs vm.: 1433: patronus ecclesiae SS. Petri et Pauli app. in villa *Bakoch*, Agriensis d. (Lukcsics 2: 105). – Az azonosítást erősen kétségessé teszi az, hogy egy másik kérvényben a településnévnek ettől eltérő formája szerepel (1433: ecclesiam parochialem SS. Petri et Pauli app. de *Bakolcza*: Lukcsics 2: 96). Lehetséges tehát, hogy az egyházmegyében valamilyen másik, esetleg *Bukovica* nevű helységről van szó?
- Bala**, hn. Kásád h. (BMFN. 2: 941), Baranya vm.: 1429: par. eccl. S. Petri de *Bola* (Lukcsics 1: 220).
- Balatonfőkajár**, Veszprém vm.: 1333–5: Paulus [sac.] de *Karar*, Andreas [sac.] de *Kayar* (Vat. 1/1: 374, 395); 1379: k.: Szent Péter-egyház (VeszprégTop. 36); 1426: eccl. par. S. Petri de *Balathon Forokajar*, Wespr. d. (Lukcsics 1: 179). – Vö. Bálint: ÜnnKal. 1: 505; Koppány 77.
- Balla**, p. Törökszentmiklós h., Heves vm.: 1332–5: Thomas [sac.] ecclesie Beati Petri de *Bala* (Vat. 1/1: 330, 337). – Vö. Gy. 3: 69.
- Baumgarten** (= Sopronkertes/Baumgarten im Burgenland), Sopron vm.: 1641: Szent Péter és Pál apostol templom (Mollay 104).
- Becse**, p. Noszlop h., Veszprém vm.: 1360: Szent Péter-egyház (Bálint: ÜnnKal. 1: 505).
- Békés**, Békés vm.: 1433: [eccl.] S. Petri de *Bekes* ... Waradiensis ... d. (Lukcsics 2: 121).
- + **Berencse**, Felcsút k., Fejér vm.: 1325: *Berenche* cum eccl. B. Petri ... C-bus

- Kamariensi et Albensi (Gy. 3: 407). – Vö. Cs. 3: 319.
- Berhida**, Veszprém vm.: 1363: plébánia, 1372: plébános (VeszpReg. 220, 267); 1522: Szent Péter-egyház (VeszpRégTop. 68). – Vö. Koppány 86; Bálint: ÜnnKal. 1: 505.
- Bihar** (= Biharea), Bihar vm.: 1438: *Byhar*, ... Waradiensis d. pro provisione ecclesiae parochialis S. Petri de *Buhar* (Lukcsics 2: 165); 1472: in ecclesie sancti Petri in oppido *Byhar* fundata (TelekiO. 2: 114). – Vö. Bálint: ÜnnKal. 1: 506.
- Bihardiószeg** (= Diosig), Bihar vm.: 1291–4: *Gyozeg*, *Gyozug*, *Gyozeg hiduege*, *Gyozeg* [pap] (MNY. XXII, 222, 298, 299, 359); 1309: Paul. cler. de *Gyosceg* (Gy. 1: 613); 1332–6: Michael sacerdos de villa *Gyozeg*, *Gyozek*, *Gyozed*, *Gyozeg*, = (Vat. 1/1: 43, 56, 63, 71, 79); 1338: *Gyozegh* ... ecclesiam beati Petri principis Apostolorum (ZO. 1: 531). – Vö. Jakó 234; Bálint: ÜnnKal. 1: 506.
- ? **Blinyeújvár**, Zágráb vm.: 1501: [eccl.] sancti Petri de *Nowa civitate* (ComZagr. 1: 28).
- Bodrogszerdahely** (= Streda nad Bodrogom), Zemplén vm.: 1329: *KethZeredahel* scilicet superior et inferior in qua est ecclesia in honore sancti Petri apostoli fundata (AO. 2: 452; RDES. 2: 386); 1332–5: Andreas sacerdos Sancti Petri de *Cheredalch* (Vat. 1/1: 252; vö. Gy. 3: 59. 89. jz.). – Vö. ComZemp. 180.
- Bogdása**, Baranya vm.: 1332–5: Marcus sacerdos de *Bokarsa*, *Bogda*–, *Bogdasa*, *Bogdasti*, *Bogdaza*, = (Vat. 1/1: 237, 264, 274, 285, 293, 312); a titulusra l. Bálint: ÜnnKal. 1: 506.
- Borsodivánka**, Heves vm.: 1222/1550: dusinicos de villa *Johan* ad ecclesiam sancti Petri in eadem villa attinentes (VR. 277); 1332: superiori dimidietate p-is ... *Iwan* a pt. eccl-e B. Petri ap-li in eadem p-e *Iwan* habite adjacenti, in C-u de Heueswyuar (Gy. 3: 103). – Vö. Csíkvári 4: 24.
- Buda**, Budapest része, Pilis vm.: 1332: Stephanus plebanus Sancti Petri de Suburbio *Budensi* (Vat. 1/1: 182); 1425: in suburbio castri novi Pestiensis ex opposito ecclesie Beati Petri martiris (PRT. 8: 460); 1433: ecclesiam parochialem S. Petri de *Buda* ... Vesprimiensis d. (Lukcsics 2: 84); 1434: ecclesiam S. Petri mart. in suburbio *Budae* (Lukcsics 2: 123); stb. – Maradványai a Vízivárosban, a II. ker. Csalogány u. 7–11. és Medve u. 3. sz. alatt kerültek felszínre (Gajáry 360).

- Buda**, Budapest része, Pilis vm.: 1301: Jacobum et petrum, Presbiteros capelle sancti Petri (MES. 2: 501).
- Bulcsu** (= Bucsu), Bereg vm.: 1321: Egid. sac. par-lis ... de *Bolchouu* (Gy. 1: 536); 1327: in qua quidem *Nogbolchu* ecclesia lapidea in honore beati Petri apostoli dicitur esse constructa (AO. 2: 303); 1332–5: Jacobus sacerdos Sancti P[etri] de *Wlche*, Jacobus de *Bulchu*, *Boltow*, *Bulchi* (Vat. 1/1: 247, 333, 349, 365). – Vö. Gy. 1: 536; ComBer. 31; Bálint: ÜnnKal. 1: 505.
- Butka** (= Budkovce), Zemplén vm.: 1332–5: Emericus sacerdos ecclesie Sancti P[etri] de *Burha*, Petrus [sac.] de *Wudka*, *Butka* (Vat. 1/1: 250, 328, 362).
- Čazma**, Körös vm.: 1450: ecclesiam parochialem S. Petri de *Cassma*, Zagrabiensis d. (Lukcsics 2: 278).
- Cikádor**, p. Bátaszék k., Tolna vm.: 1332–7: Johannes [sac.] de *Cykador* (Vat. 1/1: 297); 1428: par. eccl. S. Petri de *Chikador*, Quinqueecl. d. (Lukcsics 1: 210).
- (Conches)**, Veszprémi em.: 1430: par. eccl. S. Petri de *Conches*, Veszpr. d. (Lukcsics 1: 251). – Talán a Fejér vármegyei Iszkaszentgyörgy határában levő Kincses pusztára gondolhatunk.
- Csák** (= Ciacova), Temes vm.: 1423: prioris mon. S. Petri in monte *Chac* o. Cam. sub regula S. B. viventium ... Cenad. d. (Lukcsics 1: 135). – Kamalduli kolostor.
- Csákvár**, Fejér vm.: 1332–7: Martinus [sac.] de *Chacuara* (Vat. 1/1: 373); 1423: eccl. par. S. Petri ap. de *Cakyat*, dicte [Veszpr.] d. (Lukcsics 1: 152).
- Csatár**, Zala vm.: 1305: abbas et Conuentus Monastery sancti petri apostoli de *Chatar* (AO. 1: 99); 1310: herricus ... Abbas Monasterij Beati petri apostoli de *Chatar* (AO. 1: 216); 1323: Miklós apát, a *Chatar*-i Szent Péter-egyház (AOkl. 7: 26); 1325: abbas et conventus monasterii beati Petri apostoli de *Chatar* (ZalaO. 1: 191); stb. – A bencés monostort a XII. sz. közepe táján alapította bizonyos Márton ispán (PRT. 12/B: 256). – Vö. Cs. 3: 41; Ortway: EgyhFöldl. 2: 813; Bálint: ÜnnKal. 1: 505.
- Csávós** (= Grănicerii), Torontál vm.: 1256/1572: ville *Chawas* ... a parte ecclesie Sancti Petri (ÁÚO. 7: 430). – Vö. Ortway: EgyhFöldl. 1: 459.
- Csombord** (= Ciumbrud), Erdélyi Fehér vm.: 1332–5: Johannes sacerdos de *Chum-*

burd, Kumbund, Kumburd, Michael sacerdos de Chumbard, Chumburd (Vat. 1/1: 92, 98, 109, 120, 129, 136); 1343: cum iure patronatus ecclesiarum sub honore beati Petri apostoli in eadem *Chumburd* ... (TelekiO. 1: 71).

Csór, Fejér vm.: 1344: ad ecclesiam beati Petri apostoli de *Chur* Vesprimiensis diocesis (Bossányi 1/2: 53); = de *Chour* = (uo. 1/2: 71); de ecclesia beati Petri Apostoli de *Chour* Wesprimiensis diocesis (Theiner 1: 667). – Az egyházat – több más templommal együtt – Tamás, lipthói ispán alapította és építtette.

Csörög (= Čerević), Szerém vm.: 1332–7: Elyas plebanus de *Cherniz* (Vat. 1/1: 175), Nicolaus de *Cherig* (uo.180); 1372: Eccl. B. Petri et Pauli ... in honorem S. Petri infra villam *Cleloregh* Colocen. dioeces. (Cs. 2: 235); 1429: in eccl. S. Petri de *Cherewdh*, Bac. d. (Lukcsics 1: 245).

Devecser, Veszprém vm.: 1323–1334: *Devecser*, Szent Péter apostol egyház (AOkl. 1: 370); 1333–5: Petrus [sac.] de *Vecher* (Vat. 1/1: 374, 386).

Dubnica, Szerdahely (= Sredska) h., Körös vm.: 1270: eccl. beati Petri (ComCris. 224); 1334: ecclesia beati Petri apostoli de *Dubnica* (Ortvay: EgyhFöldl. 2: 735); 1412: *maior Dobnicza*, Szent Péter-plébániaegyház (Zs. 3: 547); 1421: ecclesiam par. S. Petri de *Maioridubnica*, Zagr. d. (Lukcsics 1: 109). – Vö. Csánki: Körös 72.

Dunaföldvár, Tolna vm.: 1199: Monasterium (abbas) de *Felduar* (Cs. 3: 409); 1303: abbas et conuentus monasterij beati petri apostoli de *feudwar* (AO. 1: 70; vö. AOkl. 1: 266); 1343: Abbas B. Petri apostoli de *Feuldwar* (Cs. 3: 409); 1345: Conuentus ecclesie beati petri apostoli de *feulduar* (ZO. 2: 176); 1366: Albertum, Sancti Petri apostoli de *Feuldvar* [abbatem] (PRT. 2: 511); 1466: monasterii Sanctorum Petri et Pauli apostolorum in *Felduar* ordinis Sancti Benedicti Quinqueecclesiensis diocesis (Körmendy: Ann. 77); stb. – Bencés monostor volt (vö. PRT. 12/B: 168). – Vö. Ortvay: EgyhFöldl. 1: 254.

+ **Dús**, Székesfehérvár k., Fejér vm.: 1377: *Dius* (h.: *Dws*), Szent Péter és Pál apostol egyház (CD. 9/5: 204–5; idézi Cs. 3: 326).

Éberhárd (= Malinovo), Pozsony vm.: 1325: ad ecclesiam beati Petri apostoli de villa *Eberhardi* (MES. 3: 58); 1329: cum domino Johanne presbitero, ecclesie

beati Petri in villa *Eberhardi* rectore (MES. 3: 148).

Egeg (= Hokovce), Hont vm.: 1270: Kuchk sac. de *Egge*, vicea-diac. de Hunth (Gy. 3: 193); 1332: Petrus vicearchidiaconus de *Eguec* (Vat. 1/1: 222); 1489: Szent Péter-egyház (Bálint: ÜnnKal. 1: 505).

Eger, Heves vm.: 1319: Nic-o Hamar plebano de S. Petro (Gy. 3: 83); 1331: Dominico rectore ecclesie beati Petri Apostoli de *Agria* (CD. 8/3: 548); 1332–7: Dominicus sacerdos ecclesie Sancti Petri in *Agria*, Stephanus sacerdos Sancti Petri de *Agria* (Vat. 1/1: 240) stb.; Stephanus sacerdos magister are Beate Magdalene de Sancto Petro (Vat. 1/1: 372); 1355: dominum Paulum sacerdotem magistrum altaris beate marie Magdalene, de ecclesia sancti Petri apostili de promontorio *Agryensi* (ZO. 2: 641); 1358: de promontorio *Agriensi*, Szent Péter apostol egyház (KállayLevt. 2: 65); 1372: Valentino sacerdote, rectore ecclesiae beati Petri apostoli de promontorio *Agriensi* (BánffyO. 1: 305); 1374: Valentinum sacerdotem rectorem ecclesie beati Petri apostoli de promontorio *Agriensi* (SztárayO. 1: 413); stb. – A plébániatemplom a Vár-hegy délkeleti nyúlványán, a váron kívül állt (Gy. 3: 88). A Szent Magdolna-oltárról van adat (1332–7, 1355). – Vö. Kovács 38, 166.

Eger, Heves vm.: 1418: de capel. S. Petri s. c. in claustro (!) *Agr*. (Lukcsics 1: 76); 1430: capellam S. Petri in castro *Agr*. (Lukcsics 1: 246); 1451: Valentinus praepositus S. Petri de castro *Agriensi* (Lukcsics 2: 293).

? **Egervölgy**, Vas vm.: 1342: ecclesie sancti Petri de *Egurkwz* (VSz. 22: 270).

Esztergom, Esztergom vm.: 1294: in parrochia ecclesie sancti Petri (MES. 2: 360); 1332–7: Andreas Sancti Petri plebanus (Vat. 1/1: 224). – Vö. Gy. 2: 268.

Fancsal, p. Gidrafa (= Budmerice) h. (Lipszky: Rep. 1: 170), Pozsony vm.: 1291: tres terre *Fouchal*, quarum in duabus essent due ecclesie, scilicet Sancti Petri et Sancti Spiritus (ÁÚO. 12: 516); 1322: *Fonchol* circa fluvium Peleua ... in qua est ecclesia beati Petri constituta (AO. 2: 48). – Vö. Ortway: EgyhFöldl. 1: 10, 2: 794.

Farnad (= Farná), Esztergom vm.: 1332: Johannes sacerdos Sancti Petri de *Feruet* (Vat. 1/1: 187). – Vö. Gy. 2: 289; Ortway: EgyhFöldl. 1: 21 (más lokalizálással).

- Földvár**, p. Mohács k., Baranya vm.: 1332–5: Budur sacerdos de *Fewluar*, *Feldymar*, Demetrius de *Foldowar* (Vat. 1/1: 274, 296, 309); 1433: ecclesiam parochialem S. Petri ap. in *Feuldwar*, Quinqueecclesiensis d. (Lukcsics 2: 103). – Vö. Gy. 1: 302.
- Galgóc** (= Hlohovec), Nyitra vm.: 1332: Jacobus [sac.] de *Golguos* (Vat. 1/1: 230); 1381: Szent Péter-plébániaegyház (MVV. Nyitra 513).
- Garčin**, Pozsega vm.: 1694: *Garczin*, eccl. S. Petri (ComPos. 69).
- Géc** (= Nagygéc és Kisgéc), Szatmár vm.: 1339: Szent Péter apostol egyház (Maksai: Szatmár 139).
- Gercsely** (= Hrčel), Zemplén vm.: 1332–7: Stephanus sacerdos Sancti P[etri] de *Bzel* (Vat. 1/1: 250). – Az azonosításhoz l. Ortway: EgyhFöldl. 1: 189.
- ? **Gjurgjić**, Körös vm.: 1334: ecclesia beati Petri de possessione *Georgii*, filii Pauli (Ortway: EgyhFöldl. 2: 759).
- Gora**, Zágráb vm.: 1334: eccl. sancti Petri ... de *Gora* (ComZagr. 1: 111). – Vö. Ortway: EgyhFöldl. 2: 746.
- + **Gorica**, Csugovec k., Körös vm.: 1334: eccl. sancti Petri de *Goricha* (Ortway: EgyhFöldl. 2: 736). – Vö. Csánki: Körös 72.
- Gradec**, Zágráb vm.: 1431: parochiali ecclesia S. Petri in *Grodech*, praedictae [Zagrabiensis] d. (Lukcsics 2: 44); ecclesiae S. Petri in *Gradech*, dictae [Zagrabensis] d. (Lukcsics 2: 51–2).
- Gudovac**, Körös vm.: 1452: eccl. beati Petri in *Gwdowcz* (ComCris. 88).
- Gyulakeszi**, Zala vm.: 1346: *Kezy* de Comitatu Zaladiensi et ecclesia beati petri (HO. 1: 189). – Vö. Ortway: EgyhFöldl. 2: 815; Bálint: ÜnnKal. 1: 505.
- Harina** (=Herina), Doboka vm.: 1449: *Harynna*, Szent Péter-templom (KolmJk. 1: 354). – Díszes egyháza, művészettörténeti értékelés szerint, a XII. század végén épült (Gy. 2: 72).
- Harka** (= Magyarfalva), Sopron vm.: 1309: *Harka*, Szent Péter-egyház (AOkl. 2: 276); 1419: pro ecclesia sancti Petri in *Horka* (SopronO. 2: 47); 1432: ecclesia sancti Petri in *Harka*, que olim una extitit de ecclesiis principalibus (SopronO. 2: 183). – Vö. Cs. 3: 610.

- Hejőbába**, Borsod vm.: 1332–5: Benedictus sacerdos ecclesie Sancti P[etri] de *Ba-ba*, Benedictus [sac.] de *Babil*, *Baba* (4x) (Vat. 1/1: 249, 321, 334, 339, 348, 364). – Vö. Gy. 1: 753; Soós 104; Kovács 39.
- Helesfa**, Baranya vm.: 1305/1320 > 1372/1746: St. sac. eccl-e S. Petri mr-is de v. *Chelley* (Gy. 1: 315; vö. AOkl. 1: 350).
- ?Hetmény**, Vágsellye (= Šal'a) része, ill. p.-ja, Nyitra vm.: 1332: Johannes sacerdos Sancti Petri de *Meken* (Vat. 1/1: 185). – Vö. Ortway: EgyhFöldl. 1: 22.
- + **Hodosmonostora**, p. Arad h. (*Hodosbodrogi zárda*: Hnt. 1913), Arad vm.: é. n. [1177] > 1405: t. eccl-e de *Hvdust*, 1278/XVIII. sz.: patronatum mon-i S. Petri de *Harduld* [h.: *Hwdusd*] (Gy. 1: 178).
- Homonna** (= Humenné), Zemplén vm.: 1332–5: Michael sacerdos de Sancto Petro de *Humenna*, *Humanus*, *Humuna*, *Humunna*, *Humerna* (Vat. 1/1: 257, 328, 333, 346, 362). – Vö. ComZemp. 72.
- Homrogd**, Abaúj vm.: 1332–5: Johannes sacerdos de *Humened* ~ *Humrucd*, Johannes de *Homrod* (Vat. 1/1: 214, 318); 1510: Szent Péter-egyház (Soós 495). – Vö. Gy. 1: 91–2.
- Ipolykiskeszi** (= Malé Kosihy), Hont vm.: 1332: Georgius sacerdos Sancti Petri de *Quespa* ~ *Quessu* (Vat. 1/1: 189). – Vö. Ortway: EgyhFöldl. 1: 33; Bakács: Hont 140; Gy. 3: 207.
- + **Iszgrin**, Veszprém k., Veszprém vm.: 1429: *Izgryn*, Szent Péter apostol egyház (Cs. 3: 235).
- Kács**, Borsod vm.: 1248/1326: terris nobilium de genere Werusur et monasterii de *Kach* (CD. 4/2: 18); 1292/1372/1380: abbate Monastery sancti Petri apostoli de *Kach* de ordine sancti Benedicti (Kandra: EgriEm. 1: 366; az évszámra l. Gy. 1: 778); 1317/1318: fr. Laur. provincialis fr-um S. Crucis de heremo O. S. Aug. cum fr-bus meis Mathya vicario nostro de *Kaach*, 1332–5: abb. de *Kach* (Gy. 1: 778); 1467: apát (Cs. 1: 173). – A bencés monostor az Örsúr nemzetségé volt. Úgy látszik, hogy időlegesen a pálosok kezére került (1317), a pápai tizedszedés idején azonban már ismét apátja van. – Vö. Cs. 1: 173; PRT. 12/B: 366; Ortway: EgyhFöldl. 1: 212; Gy. 1: 779; Soós 94; Bálint: ÜnnKal. 1: 504; Kovács 98.

Kamarca, Körös vm.: 1324: *Kamarcha*, Szent Péter-kápolna (AOkl. 8: 137).

Károly, p. Szeghalom h., Békés vm.: 1326/1327/1380: *Karul ... cum eccl. lapidea in honorem S. Petri ap-li constructa* (Gy. 1: 509). – Vö. Bálint: ÜnnKal. 1: 506.

Kašina, Zágráb vm.: 1217: eccl. sancti Petri, 1277: eccl. sancto Petro de *Casna*, 1334: eccl. sancti Petri de *Casna*, 1380: eccl. beati Petri de *Cassayna* (ComZagr. 1: 162–3). – Vö. Ortway: EgyhFöldl. 2: 768.

Kehida, Zala vm.: 1322: villa *Kedhyda ... cum ecclesia beati Petri apostoli que est in predicta villa constructa* (ZalaO. 1: 160); 1333–5: Thomas [sac.] de *Kedhida* (Vat. 1/1: 376). – Vö. Cs. 3: 69; Bálint: ÜnnKal. 1: 505.

+ **Kemecse**, Csanád k., Csanád vm.: + 1256: mon. *Kemeche* (Gy. 1: 860); 1334–5: Paulus (sac.) de *Kemeche*, *Kremeche* (Vat. 1/1: 154, 158); 1400: parochialis ecclesia sancti Petri de *Kemeche* (Vat. 1/4: 279). – A Csanád nemzetség monostora állt itt, amelyet azonban 1256 után nem említene. – Vö. Ortway: EgyhFöldl. 1: 414; Cs. 1: 698; Gy. 1: 860.

Kistábor (= Mali Tabor), Varasd vm.: 1590: *Kys Thabor ... eccl. beatorum Petri et Pauli apostolorum* (ComVar. 105).

Kisvárda, Szabolcs vm.: 1293 k.: Johannes sacerdos de *Warada* (ZO. 1: 82); 1332–5: Stephanus sacerdos Sancti P[etri] de *Varada* (Vat. 1/1: 247); 1383: in cimeterio ecclesie beati petri apostoli in eadem *Warada* constructe (ZO. 4: 253); 1433: ecclesias parochiales SS. Petri et Pauli app. de *Warda ... Agriensis d.* (Lukcsics 2: 86); 1452: Mathie ... plebano, ad ecclesiam parochialem beatorum Petri et Pauli apostolorum in oppido *Varda* habitam (ZO. 9: 323). – Vö. SzabSzatm. 63; Bálint: ÜnnKal. 1: 505; Németh: Szab. 200–1.

Kócs, p. Tiszafüred és Egyek h., Szabolcs vm.: 1332–5: Demetrius sacerdos Sancti Petri de *Colh* (Vat. 1/1: 246). – Vö. SzSz. 25: 144; Németh: Szab. 112.

?**Kohanóc** (= Vágkohány/Kochanovce), Trencsén vm.: 1332: Wolphinus ~ Wlulinus dictus Lupus de *Bremmitorio*, dictus Lupus de Sancto Petro (Vat. 1/1: 199, 200). – Ortway Tivadar azonosítása azon alapszik, hogy Kohanóc „egyháza Sz. Péter és Pál tiszteletére van felavatva” (Ortway: EgyhFöldl. 1: 98).

Kolozsvár (= Cluj-Napoca), Kolozs vm.: 1455: *Coloswar*, Szent Péter és Pál apostol

- temploma (KolmJk. 1: 496); 1471: in suburbio civitatis *Coloswar*, Péter és Pál apostol egyháza (KolmJk. 1: 722); 1491: *Koloswar*, Szent Péter-templom (KolmJk. 2: 73). – 1455-ben a *Zentpetherwchaya* lakói kijelentik, hogy e külvárosi templom mindig plébániaegyház volt. – Vö. Cs. 5: 313.
- + **Konoba** (= Petrovsko), Varasd vm.: 1334: ecclesia sancti Petri de *Conoba* (Ortvay: EgyhFöldl. 2: 747). – Vö. ComVar. 123.
- + **Kontóc**, Pozsega vm.: 1506: *Konthowcz*, *Konthowch*, eccl. Sancti Petri (ComPos. 107).
- Körmösd**, p. Mezösas h., Bihar vm.: 1235/1550: ecclesia sancti Petri de terra *Cornust* (VR. 304). – Vö. Gy. 1: 637; Bálint: ÜnnKal. 1: 506; Jakó 285.
- Lesencetomaj**, Zala vm.: 1343: *Tumey* ... ecclesie ... parochiali in honore beati Petri constructe (ZalaO. 1: 411). – Vö. Cs. 3: 116; Koppány 172.
- Lónya**, p. Meréspatak (= Merník) h., Zemplén vm.: 1332–5: Petrus sacerdos Sanctorum Petri et Pauli de *Lonha*, *Lona*, *Lonona*, *Lounia*, *Lomia* (Vat. 1/1:251, 323, 331, 345, 361); 1429: par. eccl. S. Petri de *Loma*, Agr. d. (Lukcsics 1: 226). – Vö. ComZemp. 110; SzabSzatm. 68 (a Bereg vármegyei Lónyára lokalizálva).
- Mágocs**, Tolna vm.: 1251: ad monasterium beati Petri de *Maguch* (ZO. 1: 6). – A bencés monostor valószínűleg a Szent-Mágocs nemzetségé volt (PRT. 12/B: 347). – Vö. Cs. 3: 439; Bálint: ÜnnKal. 1: 505.
- Majsa**, p. Regöly h., Tolna vm.: 1400: Szent Péter apostol egyház (Vat. 1/4: 239; idézi: Cs. 3: 440).
- Márcfalva** (= Marz), Sopron vm.: 1222: Szent Péterről nevezett ágostonos prépostság (Schwartz 64).
- Marija Bistrica**, Zágráb vm.: 1334: ecclesia beati Petri de *Biztricha* (Ortvay: EgyhFöldl. 2: 766). – Vö. ComZagr. 2: 10.
- Méra**, Abaúj vm.: 1299: Egid. sac. de *Mera* (Gy. 1: 118); 1302/1307: parochialis ecclesie sancti petri ... de *Mera* (AO. 1: 47). – Az anyaegyház (eccl. matricis) Felmérán volt. – Vö. Soós 504.
- (**Michi**), Egri em.: 1433: capellam SS. Petri et Benedicti de *Michi*, Agriensis d. (Lukcsics 2: 101).

- Mikepércs**, Bihar vm.: 1291–4: in *Perch*: pap (MNY. 22: 222); 1332–7: Pet. sac. de v. *Perch* stb. (Gy. 1: 653); 1347: possessionem *Eghazas Perch* vocatam ... retro sanctuarium ecclesie beati Petri apostoli in eadem fundata (AO. 5: 108). – Vö. Ortway: EgyhFöldl. 2: 545; Bálint: ÜnnKal. 1: 506.
- Miriszló** (= Mirăslău), Erdélyi Fehér vm.: 1274: *Mereslo*, in qua ... in honorem B. Petri eccl. extitit de lapidibus fabricata (Gy. 2: 174). – Vö. Ortway: EgyhFöldl. 2: 664.
- (Mlacha)**, Zágrábi em.: 1334: [eccl.] sancti Petri de *Mlacha* (Ortway: EgyhFöldl. 2: 752). – Ortway az ogulin-sluinji kerületi Mrežnica plébániájával azonosította, amelynek a múlt század végén Szent Péter és Pál-temploma volt.
- Mogyorókerék** (= Eberau), Vas vm.: 1221: ecclesia Sancti Petri (Ortway: EgyhFöldl. 2: 811).
- Monostorszeg** (= Bački Monoštor), Bodrog vm.: 1327 > 1365: fr. Mart. abb. de S. Petro de districtu Bodrog ... eccl. S. Petri (Gy. 1: 713); 1379: Monasterium beatorum Petri et Pauli apostolorum et abbas de eadem ... Abbas monasterii B. Petri Ap. de *Monostor* (Cs. 2: 194–5). – Állítólag cisztercita apátság volt. – Vö. Ortway: EgyhFöldl. 2: 773; PRT. 12/B: 343 (mint bencés monostor).
- Nagyvárad** (= Oradea), Bihar vm.: 1332–7: Nycolaus sacerdos Sancti Petri de monte, Nycolaus sacerdos de monte Sancte Petri, Nycolaus sacerdos Sancti Petri, Petrus sacerdos dictus Sanctus Petrus, Stephanus sacerdos Sancti Petri de monte, Stephanus sacerdos Sancti Petri (Vat. 1/1: 46, 61, 69, 78, 83, 90); 1428: Bartholomeus Petri plebanus parochialis ecclesie Sancti Petri de Montibus Waradiensis diocesis (Körmendy: Ann. 56). – A mai Kálvária-hegyen állt. – Vö. Ortway: EgyhFöldl. 2: 557; Cs. 1: 600; Gy. 1: 684, 688.
- + **Náta**, Turkeve k., Külső-Szolnok vm.: 1261/1271: *Nachaeghaz* (KJ. 2/1: 122); 1326: *Natha* ... in qua ecclesia sancti Petri martiris esset fundata iuxta fluvium Twr existens (AO. 2: 269).
- Novaki**, Körös vm.: 1334: ecclesia sancti Petri de *Noak* (Ortway: EgyhFöldl. 2: 763). – Vö. Csánki: Körös 89.
- Nyaláb**, várrom Királyháza (= Korolevo) m., Ugocsa vm.: 1516: eccl. beatorum Petri et Pauli sub eodem Castro [*Nyaláb*] (ComMarmUg. 196).

+ **Nyék**, Szerém vm.: 1327: *Nyek*, Szent Péter-kötemplom (Cs. 2: 250). – Vö. AOkl. 11: 191.

Óbuda, Budapest része, Pilis vm.: 1077–1095 > 1148/1253: ad usum fratrum *Budensis* ecclesie (DHA. 1: 308); 1253: Commetanei ... Capitulum Ecclesie Sancti Petri *Budensis* (ÁÚO. 7: 351; MES. 1: 408); 1256: terre sancti Petri maioris ecclesie *Budensis* (HOKl. 48); 1302: *Buda vetus*, Szent Péter-egyház (AOkl. 1: 137); 1311: Lector ecclesie beati Petri de *Buda veteri* (MES. 2: 635); 1317: Capitulo ecclesie beati Petri de *weteri Buda* (AO. 1: 423); 1321: cum ecclesia s. Petri in *Veteribuda* (MES. 3: 9); 1324: privilegium capituli ecclesie beati Petri de *Veteri Buda* (Károlyi O. 1: 54); 1345: de canonicatu ecclesie collegiate Sancti Petri de *Veteribuda*, Wesprimiensis diocesis (Bossányi 1/2: 123); 1353: Stephani prepositi ecclesie beati Petri *Budensis*, = (Bossányi 2: 270); 1356/1412: ad beatum Petrum apostolorum principem, in cuius nomine glorioso ipsa *Budensis* ecclesia existit fundata (Bártfai: Pest 131); 1433: presbyter canonicus collegiatae ecclesiae S. Petri de *Veteribuda*, Strigoniensis d. (Lukcsics 2: 119); stb. – A prépostságot, társas káptalant állítólag I. István alapította 1012 körül (Bálint: Ünnkal. 1: 504, 505; Rupp: BP. 11). Az egyház Szent Szaniszló tiszteletére állított oltárát 1506-ból ismerjük (DHA. 1: 205). További oltárai: Szent András (1470: BalLevt. 137; 1479: JusthLevt. 114), Szent Kereszt (1476: BalLevt. 141), Krisztus Teste (1467: HanvayLevt. 157; 1476: BalLevt. 149). Maradványai a III. ker., Fő tér és Korvin Ottó tér alatt vannak (Gajáry 345).

Ógelle (= Holice), Pozsony vm.: 1253: Chrachyno sacerdote Sancti Petri de *Galla* (ÁÚO. 2: 243); 1320: ecclesie sancti petri de *Gelye* (AO. 1: 554; vö. MES. 2: 782); 1328: Michael presbiter plebanus ecclesie beati Petri apostoli de villa *Gele* (AO. 2: 361; vö. MES. 3: 136); 1401: *Gelee* ~ *Gelle*, Szent Péter és Pál-plébánia-egyház (Zs. 2/1: 99). – Vö. Ortway: EgyhFöldl. 2: 794.

Ollár, Kemendollár része, Zala vm.: 1333: Joseph [sacerdos] de *Allar* (Vat. 1/1: 376); a titulusra l. Bálint: ÜnnKal. 1: 505.

Oros, Nyíregyháza része, Szabolcs vm.: 1328: Thomas de *Wrus* ... ecclesiarum sacerdotes (ZO. 1: 314); 1332–5: Thomas sacerdos Sancti P[etri] de *Ciros*,

Thomas [sac.] de *Oras, Vrs, Wrus* (Vat. 1/1: 247, 327, 343, 359); 1345: Szent Péter-egyház (KállayLevt. 1: 187). – Vö. SzabSzatm. 97; SzSz. 25: 142; Soós 440; Németh: Szab. 146.

Pacsinta, Valkó vm.: 1377: Szent Péter-templom (Cs. 2: 286).

+ **Páli**, Szeremle k., Bodrog vm.: 1320: *Pauli ... prope cancellam eccl-e S. Petri ap-li ibidem constructe* (Gy. 1: 725).

Pálóc (= Pavlovce nad Uhom), Ung vm.: 1418: *ecclesiam S. Petri de Paloch*, Agr. d. (Lukcsics 1: 56).

Papi, tanya Fáj h. (Hnt. 1967. 241), Abaúj vm.: 1327 > 1410: *in eccl. B. Petri ap-li de Popy* (Gy. 1: 129).

Pécs Baranya vm.: 1009/+1205–35/1350/1404: *Quinqueecc. ... a S. Petro apostolo in cuius honore ... constructus est ep-tus*, Chron. Vindob. 1046-ra: *Petrus rex ... sepultus est Q-is in basilica, quam ipse fundaverat anno tertio regni sui ... fundaverat in honore B. Petri ap-li* (Gy. 1: 356); +1057/+1235/1350/1404: *par. S. Petri Q-ensis*, Chron. saec. XIV. sz. 1064-re: *Q-is ... in regiam B. Petri principis ap-rum basilicam*, 1227/1443: *in ecclesia beati Petri Quinqueecclesiis*, 1232 > 1413: *eccl-m Q-ensem in honorem B. Petri ap-rum principis constitute*, é. n. [1235–70] > 1402: *eccl. Q-ensis in honore B. Petri*, 1235: *Q-ensis ... in eccl. S. Petri* (Gy. 1: 357); stb. – Az István király által 1009-ben alapított püspökség székhelye. A székesegyházat 1040-ben építtette föl Péter király, s itt is temetkezett el. E korból a következő oltárait adathatjuk: 1. Szent Péter (1057: *super altare S. Petri*); 2. Szent Kereszt (1235: *ad altare S. Crucis*, 1332–7: Gy. 1: 357; 1351: ZO. 3: 428); 3. Szent Gergely pápa (1329: *sacerdos altaris beati Gregorii pape*: CD. 8/3: 397; 1374: ZO. 3: 578); 4. Szent Ilona (1332–7: Blas. sac. S. Helene, Blas. sac. altaris B. Elene: Gy. 1: 357); 5. Szent László (1332–7: St. sac. altaris S. Ladislai: uo.); 6. Szent Ambrus (1371: *magistrum Altaris sancti Ambrosy confessori*: ZO. 2: 457); 7. Szent Márton (1347: *magistrum altaris sancti Martini*: ZO. 2: 287; 1374: uo. 3: 553; 1376: uo. 3: 629); 8. Szent János evangélista (1350: *magistrum Altaris sancti Johannis Ewangeliste*: ZO. 2: 421; 1370: *Paulum sacerdotem magistrum altaris beati Johannis apostoli et ewangeliste*: uo. 3: 394–5; 1374: uo. 3: 546); 9.

Szent Imre (1370: Stephanum sacerdotem magistrum altaris beati Emerici ducis et confessoris: ZO. 3: 393–4); 10. Szent Miklós (1376: Mychaelem sacerdotem magistrum altaris beati Nicolai confessoris in ecclesia nostra: ZO. 3: 645–6); 11. Szent Balázs (1376: anthonium sacerdotem magistrum altaris beati Blasy martyris in ecclesia nostra: ZO. 3: 629); 12. Szent Jakab (1418: alt. S. Jacobi: Lukcsics 1: 70); 13. Szent Fülöp és Jakab (1371: demetrium sacerdotem magistrum altaris sanctorum philippi et Jacobi apostolorum in ecclesia nostra: ZO. 3: 439); 14. Szent István mártír (1418: alt. s. c. B. Stephani prothomart.: Lukcsics 1: 68); 15. Szent Kozma és Damján (1454: altari SS. Cosmae et Damiani sito in ecclesia Quinqueecclesiensi: Lukcsics 2: 327); 16. Krisztus Teste (1443: altaris Corporis Christi in ecclesia *Quinqueecclesiensi*: uo. 2: 210). – Végül ezzel volt kapcsolatban a 17. Szűz Mária-oltár (1446: ad altare B. Mariae V. sita in curia praepositali dictae maioris ecclesiae: uo. 2: 230). – Vö. Gy. 1: 358–9, 362; Cs. 2: 463; Bálint: ÜnnKal. 1: 504.

Pécsely, Zala vm.: 1244: egyház (VeszprégTop. 176); 1394: in *maiori Pechel* ante ecclesiam beati Petri apostoli ibidem constructam (ZalaO. 2: 266). – Vö. Bálint: ÜnnKal. 1: 505; Koppány 101.

?Pecsina, Zágrábi em.: 1429: Paldus Fortuna plebanus ecclesie Sancti Petri in *Pechina* Zagradiensis diocesis (Körmendy: Ann. 58). – A rendelkezésemre álló névtárakban csak Lika-Krbava vármegyében találok e néven településeket.

Pécsvár, Baranya vm.: +1015/+1158/1323/1403: iuxta S. Petrum (Gy. 1: 364); 1327: Blasius sacerdos ecclesie beati Petri (ZO. 1: 301); 1332–7: Paulus (sacerdos) de S. Petro, Paulus Sancti Petri de *Waradyno* (Vat. 1/1: 283, 316); 1413: in angulo ecclesie Beati Petri apostoli (Zs. 4: 109); stb. – Vö. Ortway: EgyhFöldl. 1: 252; Gy. 1: 363–4; Cs. 2: 465.

Pécsvár, Baranya vm.: +1015/+1158/1323/1403: capellam ... B. Petri, mono connexam, +1158: ob capellas in honorem S. Petri et OOSS. consecratam (Gy. 1: 364). – A várban levő Szent Benedek-monostorhoz tartozott. – Vö. Ortway: EgyhFöldl. 1: 252.

Pest, Budapest része, Pest vm.: 1288: Gellért guardian (CD. 7/3: 367, idézi: Rupp: BP.

- 246); 1306: apud ecclesiam Beati Petri in *Rakus* (TT. 4: 93; MES. 2: 578). – Eredetileg minorita (conventuales ordinis) kolostor volt, de tőlük 1492-ben elvették, és az obszerváns ferencesekre bízták (BalLevt. 163). – Vö. Cs. 1: 24; Gajáry 369.
- Peterd**, hn. Nagybodolya (= Podolje) h., Baranya vm.: 1330: *Peturd* ... a fenestra super altaris eccl-e ... per medium eiusdem eccl-e S. Petri (Gy. 1: 369).
- Pétervárad** (= Újvidék/Novi Sad), Bács vm.: 1237/1279/1385: *Peturwarod* ... inter v-m ipsorum et abb-is est constructa eccl. S. Petri (Gy. 1: 230).
- Petricska** (= Donja Petrička, Gornja Petrička), Körös vm.: 1499: *Petrecz*, eccl. sancti Petri (ComCris. 181).
- Petrijanec**, Varasd vm.: 1334: eccl. Sancti Petri in *Bruchina* (ComVar. 123). – Vö. Ortway: EgyhFöldl. 2: 761.
- Petrova Gora**, Varasd vm.: 1334: ecclesia sancti Petri ibidem [de *Lobor*] (Ortway: EgyhFöldl. 2: 748); 1560: *Petrouogora* (ComVar. 123).
- Petrovina**, Zágráb vm.: 1334: ecclesia beati Petri de *Petrovina* (Ortway: EgyhFöldl. 2: 768); 1470: ex parochialibus ecclesiis Sancti Georgii de Superiori Towitza et Sancti Petri de *Petrowina* dicte Sagrabiensis diocesis (Körmendy: Ann. 78).
- Petrovina**, Zágráb vm.: 1334: [eccl.] sancti Petri *Biscupech* (Ortway: EgyhFöldl. 2: 751); = *Biskupech*, 1345: [eccl.] sancti Petri de *Volaula*, 1501: eccl. sancti Petri in *Petrowyna* (ComZagr. 2: 57).
- Ploščica Stara**, Körös vm.: 1501: [eccl.] S. Petri de *Polosytycza* (Csánki: Körös 72).
- (Podcrisye)**, Zágrábi em.: 1334: ecclesia sancti Petri de eodem [Podcrisye] (Ortway: EgyhFöldl. 2: 743). – Ortway szerint „Talán a mai Petrovac Boszniában, Ključ-tól nyugatra”.
- Poroszló**, Heves vm.: 1219/1550: cum abbate monasterii *Poroszlo* (VR. 236); 1253: patroni monasterii de *Prozlow* (KárolyiO. 1: 1); 1421 k.: Szent Péter és Pál monostora (Cs. 1: 56). – A valószínűleg bencés monostor (Kovács 100) kegyura a Sártiván-Vecse nemzetségéből való Poroszlai család volt (Karácsonyi: MNemz. 3: 31–2).
- Pozsega** (= Slavonska Požega), Pozsega vm.: 1220 k.: (Capitulum ecclesie beati) Petri de *Posega* (HO. 8: 17); 1256: Capitulum Ecclesie Beati Petri de *Posaga* (ÁÚO.

7: 443); 1272: eccl. sancti Petri de *Posoga* (ComPos. 200); 1280/1293: magistri Wrbazii prepositi ecclesie Sancti Petri de *Posaga* (ÁÚO. 12: 302); 1283: discreti viri vrbazi, prepositi ecclesie sancti Petri de *Pasga* (MES. 2: 172); 1308: Laurentius prepositus ecclesie beati petri de *posega* (AO. 1: 157); stb. – A várban állt, prépostság és társas káptalan volt. – Vö. Ortway: EgyhFöldl. 1: 270; Rupp 1: 408.

Pöstyén (= Piešť'any), Nyitra vm.: 1418: par. ecclesiam B. Petri ap. de *Pestzen*, Strig. d. (Lukcsics 1: 60).

Prodaviz (= Virje), Körös vm.: 1270: határjárásában: ad ecclesiam Beati Petri (ÁÚO. 8: 280).

Pusztapát (= Pác), Pozsony vm.: 1323: Perhtoldus sacerdos, rector ecclesie beati Petri de *Paach* (MES. 3: 35). – Vö. AOkl. 7: 212 (*Paath*).

Rendve (= Radava), Bars vm.: 1304: ecclesie beati Petri apostoli ... in eadem *Rendwe* existentem (RDES. 1: 153); 1304/1307: circa ecclesiam beati Petri apostoli in eadem *Rendwe* (RDES. 1: 156); 1319/1328: *Renduey* ... cum ecclesia sancti Petri de eadem (RDES. 2: 224); 1332: Andreas sacerdos Sancti Petri de *Vasuk ~ Raudve* (Vat. 1/1: 187). – Vö. Gy. 1: 468.

(Resti), Esztergomi em.: 1332: Johannes de Sancto Petro de *Insula ~ Resti* (Vat. 1/1: 197). – A nyitrai főesperesség plébániái után sorolják fel. Fölvetem, hogy talán a Rosd-szigetről (Szentendrei-sziget) van szó, s akkor a Tahitótfaluhoz tartozó *Szentpéter* puszta (MVV. PPSK. 1: 139) adata.

Sajónémeti, Borsod vm.: 1246/1437: ab ostio ecclesie sancti Petri ... *Nemphy* (HOKl. 14); 1286: eccl-m ipsorum seu B. Petri ap-li in eadem *Nempti* (CD. 5/3: 326); 1332–5: [sacerdos ecclesie] Sancti Petri et Pauli, Johannes [sac.] de *Nempti, Nempty, =, =, Felneumpti* (Vat. 1/1: 248, 325, 335, 338, 347, 363). – Vö. Gy. 1: 792; Ortway: EgyhFöldl. 1: 171; Soós 184.

Sajópetri, Ládpetri része, Borsod vm.: 1332–5: Johannes sacerdos ecclesie Sancti P[etri], Johannes [sac.] de *Poter, Petri, Petrim, Peter, Pet(ri)* (Vat. 1/1: 249, 321, 334, 339, 348, 364). – Vö. Gy. 1: 801; Bálint: ÜnnKa. 1: 505; Soós 113.

Sajtoskál, Sopron vm.: 1234: Terra *Cal* in qua sita est ecclesia in honorem S. Petri (ÁÚO. 6: 551; idézi: Cs. 3: 591).

- Sáp**, Bihar vm.: 1429: par. eccl. S. Petri de *Saap*, Varad. d. (Lukcsics 1: 221).
- Sáró** (= Kissáró/Malé Šarovce, Nagysáró/Vel'ké Šarovce), Bars vm.: 1266: *Sarou* ... cum ecclesia in honore Beati Petri Apostoli constructa (ÁÚO. 8: 154); 1332: Johannes sacerdos Sancti Petri de *Sarro* (Vat. 1/1: 188). – Vö. Gy. 1: 471, 472; Ortway: EgyhFöldl. 1: 40 (téves lokalizálással).
- + **Sárvár**, Nagyecsed h., Szatmár vm.: 1217/1550: S. Petri de *Sasvar* (VR. 216); 1335/1336: in monasterio sancti Petri *Saruar* (AO. 3: 233); 1347: ius patronatus monasterii ... in honore sancti Petri apostoli in *Sarwar* ... constructi (AO. 5: 18). – Vö. Cs. 1: 485; SzabSzatm. 76.
- Siófok**, Somogy vm.: 1488: Szent Péter-egyház (Bálint: ÜnnKal. 1: 505).
- Somogyvár**, Somogy vm.: 1210: capelle Beati Petri in oppido *Symigiensi* (ÁÚO. 1: 103; PRT. 1: 617); 1215: capelle Sancti Petri (PRT. 1: 632); 1429: par. eccl. S. Petri de *Somogwair*, Vespri. d. (Lukcsics 1: 216). – Vö. Cs. 2: 582; Bálint: ÜnnKal 1: 505.
- Sopronhorpács**, Sopron vm.: 1295: per patronos Monasterii Sancti Petri de *Hurbach* (CD. 7/2: 183–4); 1358: Prepositus monasterii B. Petri apostoli de *Horpach* com Sopron. ord. S. Augustini regularium canonicorum (Cs. 3: 611). – Az ágostonos prépostság patrónusa az Osl nemzetségből való Agyagosi család volt. – Vö. Ortway: EgyhFöldl. 2: 799; Bálint: ÜnnKal. 1: 505; Rupp 1: 475.
- Sümeg**, Zala vm.: 1334: Szent Péter-anyaegyház (VeszpHtLex. 2: 352).
- Szalatnya** (= Slatina), Hont vm.: 1283: *Zalathna*, Szent Péter-egyház (BalLevt. 24).
- Szatmárzsádány** (= Sătmărel), Szatmár vm.: 1406: ius patronatus capelle in honorem beati Petri apostoli in eadem *Sadan* fabricate (Zs. 2/1: 594).
- Szeged**, Csongrád vm.: 1458: magistratus hospitalium sancti Petri apostoli ... ecclesiarum in eadem civitate nostra *Zegediensi* fundatarum (Reizner: Szeged 4: 54). – Az ispotálytemplom az Alsóváros területén állt. – Vö. Cs. 1: 677; Gy. 1: 902.
- Székesfehérvár**, Fejér vm.: Chron. saec XIV. [1235]: Rex Bela ... coronatus est ... in cathedrali eccl. B. Petri *Albe*, quam ipse consecrari fecit (Gy. 2: 368); 1304: in ecclesia sancti Petri *Albensi* (Theiner 1: 412; vö. AOklt. 1: 276); 1352: parochialem ecclesiam sancti Petri martiris, ac canonicatum et prebendam ecclesie *Albensis*,

Wesprimiensis diocesis (Bossányi 1/2: 244); 1471: Ecclesia parochialis S. Petri Canonici ecclesie B. Petri Apostoli, 1478: Cimiterium parochialis ecclesie ... B. Petri Apostoli intra muros civitatis ... Albaregalis (Cs. 3: 309). – Vö. Bálint: ÜnnKal. 1: 505.

?Szentpál, Veszprémi em.: 1432: Paulus Marcii de Senne, presbyter ordinis fratrum Heremitarum ordinis S. Augustini, frater domus SS. Petri et Pauli apostolorum de Sanctopaulo Vesprimiensis d. (Lukcsics 2: 64). – Az egyházmegyében nem ismerek olyan Szentpál nevű falut, amelyben ágostonos remeteház állt volna. Gondolhatunk azonban a Szent Ágoston szabályai szerint élt pálosokra is, akiknek pl. Somogyban, Zselicszentpálon volt kolostoruk (SMFN. 543). Vagy a néphagyomány klostromról tud az Iharosberény határába eső Szentpál dűlőben is (SMFN. 596).

Szenyér, Somogy vm.: 1345: *Zynier ... in ecclesia beati Petri apostoli, in eadem possessione constructa* (MES. 3: 570).

Szerencs, Zemplén vm.: 1247: abbas de *Scerench* (ÁÚO. 7: 224); 1321: in Jure patronatus monasterij sancti Petri de *Zerench* (AO. 1: 620); 1332–5: Mathias abbas monasterii Sancti Petri ordinis Sancti Benedicti (Vat. 1/1: 251); 1382 > 1400: *Zerench*, Szent Péter-monostor (Zs. 2/1: 15). – A bencés monostort valószínűleg a Bogát-Radvány nemzetség alapította. – Vö. ComZemp. 184–5; PRT. 12/B: 391; Ortway: EgyhFöldl. 1: 197, 213; Cs. 1: 363; Bálint: ÜnnKal. 1: 505; Kovács 99.

Szólós, p. Pécska (= Pecica) k., Csanád vm.: 1329: *superiorem Zevleus ... in qua est ecclesia in honore beati Petri constituta* (AO. 2: 418). – Vö. Dávid Katalin: Csan-MűvTop. 60; Gy. 1: 872.

Tab, Somogy vm.: 1320: apud ecclesiam beati Petri apostoli in villa *Tob* (ZO. 1: 176). – Vö. Ortway: EgyhFöldl. 2: 797; Cs. 2: 649; MVV. Somogy 162, 420, 421; Bálint: ÜnnKal. 1: 505.

Tapolca, Miskolc része, Borsod vm.: 1219/1550: ioubagiones monasterii de *Taplucia* pertinentis ad genus Mizidaczij (VR. 229); 1364: patronatus mon-i B. Petri de *Tapolcza* (Gy. 1: 809); 1467: *Thapolcza*, Szent Péter bencés monostor (Sugár 254); 1513: pro annat. monasterii Sancti Petri et Pauli de *Tapolcha* Agri-

ensis [diocesis] (Körmendy: Ann. 109). – A bencés monostor a Miskolc nemzet-sége volt. – Vö. PRT. 12/B: 378; Cs. 1: 180; Gy. 1: 810; Bálint: ÜnnKal. 1: 505; Soós 130; Kovács 97–8.

Tard (= Tordince), Valkó vm.: 1308: *Thord* in qua est ecclesia in honore sancti petri constructa ... in Comitatu de Valkov (AO. 1: 144; vö. AOKlt. 2: 140); 1359: in comitatu de Walkow possessionem ... *Tord* vocatam ... ecclesie beati Petri apostoli in eadem (SopronO. 1: 309). – Vö. Pesty: RégiVm. 1: 345; Cs. 2: 356; Ortway: EgyhFöldl. 1: XL, 250 (téves azonosítással).

Tata, Komárom vm.: 1093: monasterium Beatissimi Petri (PRT. 1: 591); 1152: ecclesia Sancti Petri (PRT. 1: 601); 1260 k.: abbas monasterii beati Petri de *Thata* (ÁÚO. 7: 544); 1290 k.: Leonardus Abbas Monasterij Beatorum Petri et Pauli Apostolorum *deTata* (ÁÚO. 12: 491); 1388: Petrum, Abbatem Ecclesiae beatorum Petri et Pauli de *Tata* (CD. 10/1: 445); 1402: *Thata*, Szent Péter és Pál-monostor (Zs. 2/1: 242); 1418: abbati mon. SS. Petri et Pauli de *Tata*, Jaur. d. (Lukcsics 1: 71). – A bencés monostor állítólag még Szent István korában keletkezett, s a hagyomány szerint István „keresztatyja, Deodatus san-severinói gróf alapította” (PRT. 12/B. 201). – Vö. Karácsonyi: MNemz. 1: 387; Ortway: EgyhFöldl. 2: 788; Gy. 3: 458; Cs. 3: 491; Bálint: ÜnnKal. 1: 505.

Terbegec (= Trebušovce), Hont vm.: 1332: *Lecatus* (!) ecclesie Beati Petri apostoli de *Chrelchzer ~ Trebekecz* (Vat. 1/1: 186); 1425: eccl. b. Pauli et Petri ap. de *Terbegech* (Bakács: Hont 202). – Vö. Ortway: EgyhFöldl. 1: 30; Gy. 3: 257; Bálint: ÜnnKal. 1: 505.

Tiszaszászfalu (= Szaszovo), Ugocsa vm.: 1271: *Felzaz* ... eccl. Sancti Petri (CD. 5/1: 176; KJ. 2/1: 116). – Vö. ComMarmUg. 205.

Tiszatenyő, Külső-Szolnok vm.: 1299: Szent Péter-prépostság (Ortway: EgyhFöldl. 2: 787); 1339: a Sanctuario Monastery beati Petri apostoli in eadem *Theneu* existentis (Kandra: EgriEm. 1: 371). – A monostor a Szent Sír kanonokrend prépostságáé volt. – Vö. PRT. 12/B: 95; Soós 298.

Törek, p. Lesencetomaj k., Zala vm.: 1211: *Turch* ... ad basillicam Sancti Petri iuxta Bolotyn (PRT. 10: 516; ÁÚO. 1: 125). – Vö. Bálint: ÜnnKal. 1: 505.

- Tshernembl**, Krajna: 1334: ecclesia sancti Petri de *Chernomel*, matrix (Ortvay: EgyhFöldl. 2: 752).
- Újlak** (= Ilok), Valkó vm.: 1447: in ecclesia parochiali S. Petri de *Wylak*, Quinque-ecclesiensis d. (Lukcsics 2: 249); 1451: ecclesiam S. Petri oppidi *Wylak*, Quinque-ecclesiensis d. (Lukcsics 2: 298); 1464 k.: Pleb. eccl. B. Petri Apost. de *Wylak*, 1482: Eccl. B. Petri et Pauli Apostolorum in *Wylak* (Cs. 2: 288–9). – 1447-ből a Szent Kozma és Damján tiszteletére állított oltárát is ismerjük (altare BB. Cosmae et Damiani). – Vö. ComSirm. 74.
- Újudvar**, Zala vm.: 1350: Benedictum sacerdotem ecclesie sancti Petri apostoli de dicta *Nova Curia* capellanum nostrum (ZalaO. 1: 498). – Már 1265-ben (cruciferos de *Nova Curia*: ZalaO. 1: 50) és 1325 k. említik a jeruzsálemi Szent János lovagok (keresztesek) itteni rendházát (Cs. 3: 120). Kérdéses, hogy ezzel van-e összefüggésben az 1350-beli adat.
- Vajdahunyad** (= Hunedoara), Hunyad vm.: 1450: ecclesiam parochialem SS. Petri et Pauli apostolorum in *Huniad* dictae [Transilvaniensis] d. (Lukcsics 2: 276).
- Vámosgyörk**, Heves vm.: 1332–5: Demetrius sacerdos Sancti Petri de *Jurg*, Nicolaus de *Kurg*, *Gewrk*, *Geurk* (Vat. 1/1: 252, 325, 341, 375); 1472: *Wamosgyewrk*, Szent Péter-egyház (Horváth: Galga 79). – Vö. Gy. 3: 96.
- Várad** (= Tekovský Hrádok), Bars vm.: 1306: patronatus ecclesie S. Petri medietatem, que est in medio ville *Varad* (Ortvay: EgyhFöldl. 2: 776; RDES. 1: 204; vö. AOklt. 2: 51); 1324: *Varad*, Szent Péter-egyház (AOklt. 8: 242). – Vö. Gy. 1: 484.
- Váraszó**, Heves vm.: XIII–XV. sz.: Szent Péter-egyház (Kovács 52; hivatkozása: Kovács, 1964).
- Varsány**, Visznek k., Heves vm.: 1337: *Wossyan* ... iuxta ecclesiam sancti Petri apostoli in eadem fundatam (AO. 3: 318). – Vö. Gy. 3: 143.
- Velbach** (= Ágostháza/Vel'bachy), Szepes vm.: 1400: *Ewlenbach*, Szent Péter és Pál-egyház (Zs. 2/1: 68); 1420: par. eccl. SS. Petri et Pauli AA. in *Ewlenbach*, Strig. d. (Lukcsics 1: 88).
- Velkenye** (= Velkyňa), Gömör vm.: 1336: *Wlkwnya*, Szent Péter-kőkápolna (Gy. 2: 557). – Vö. Bálint: ÜnnKal. 1: 505.

- Verbőc** (= Verbovec), Ugocsa vm.: 1429: Ecclesia B. Petri Ap. in *Verbeuch*, poss. in Ugocha (Czinár: Index 481; vö. CD. 10/7: 111).
- Verpelét**, Heves vm.: 1332–5: Ladislaus sacerdos ecclesie Sancti Petri de *Vahret*, Ladislaus de *Welprech*, *Wepret*, *Welpud*, *Welperech*, *Welperek* (Vat. 1/1: 245, 324, 335, 337, 342, 358). – Vö. Gy. 3: 144.
- Vesztenic** (= Felsővesztény/Horné Vestenice), Nyitra vm.: 1332: Nicolaus plebanus Sancti Petri de *Vestinic* (Vat. 1/1: 183). – Vö. Ortway: EgyhFöldl. 1: 95.
- ? **Vidasóc**, Zágráb vm.: 1334: ecclesia sancti Petri de *Vidusy* (Ortway: EgyhFöldl. 2: 744).
- Vidombák** (= Ghimbav), Brassó vid.: 1400: *Weidenbach*, Szent Péter-egyház (Vat. 1/4: 175; idézi Zs. 2/1: 22).
- Vinár**, Veszprém vm.: 1393: Szent Péter-egyház (Bálint: ÜnnKal. 1: 505).
- Vsatec**, Sredjani k., Pozsega vm.: 1420: capellam S. Petri ap. in monte *Usatech*, dicte [Zagr.] d. (Lukcsics 1: 97); 1501: capella sancti Petri de monte *Wsathecz* (ComPos. 236). – Vö. Csánki: Körös 81.
- Zágráb** (= Zagreb), Zágráb vm.: 1250: *Welica* határjárásában: venit ad locum, ubi conterminatur terre ecclesie sancti Petri (KJ. 1: 282); 1560: [eccl.] sancti Petri de Vico Latinorum, 1574: eccl. s. Petri in vico latino (ComZagr. 1: 191).
- Zalaigrice**, Zala vm.: 1333–5: Stephanus [sac.] de *Higrichi* (Vat. 1/1: 376); 1418: ecclesias B. Petri de *Igrici* ... Vespr. d. (Lukcsics 1: 54). – Vö. Bálint: ÜnnKal. 1: 505.
- Zaprešić**, Zágráb vm.: 1334: ecclesia sancti Petri de *Crapina* (Ortway: EgyhFöldl. 2: 767). – Vö. ComZagr. 2: 182.
- (Zehepech)**, Veszprémi em.: 1429: par. eccl. S. Petri de *Zehepech*, Vespr. d. (Lukcsics 1: 216). – Talán a Tófejhez tartozó, Zala vármegyei Szompács pusztára kell gondolnunk, amelynek már 1345-ben említették egyházát (possessionem *Zumpach* ... et ecclesiam ... in eadem: ZalaO. 1: 391).
- Žirovac**, Zágráb vm.: 1334: eccl. sancti Petri de *Sirounicha* (ComZagr. 2: 189). – Vö. Ortway: EgyhFöldl. 2: 747.
- Zlat** (= Slavsko Polje), Zágráb vm.: 1328: heremiti eccl. beati petri de monte *Zlath* ~ *Szlath*, 1364: eremiti ord. sancti Pauli eccl. beati Petri de monte *Szlat* (ComZagr.

2: 121); 1451: domum S. Petri ordinis S. Pauli primi heremitaе sub regula S. Augustini in monte *Zlath*, Zagrabiensis d. (Lukcsics 2: 295). – Tehát pálos kolostor volt.

-----, Esztergomi em.: 1332: Petrus sacerdos Sancti Petri (Vat. 1/1: 188). – Valószínűleg a nógrádi főesperességben volt. Bizonyos *Petri* pusztával aligha azonosítható (Ortvay: EgyhFöldl. 1: 40).

-----, Szabolcs vm.: 1332–5: ..... sacerdos Sancti Petri (Vat. 1/1: 247). – Az Egri em. borzsovai főesperességében sorolják fel Pócs és a Nagydobossal azonosítható Szent Márton-egyház után.

-----, Varasd vm.: 1209: capella sancti Petri (ComVar. 144).